

VARVET

Medlemstidning för Jordenruntsegelare Nr3, 2024

Svartisen

Text och foto: Johan och Birgitta Prison, s/y Xavita IV

SKÅL! Den tusenåriga isen klirrar i glaset. Vi har kommit upp till Svartisen i Nordnorge och skålar i medhavda drinkar med is från glaciären.

Vi startar från början. Efter flera års seglingar på värmen lyckades skepparen tillslut övertyga styrman att det var dags för en kyligare seglats. Lofoten har länge stått på skepparens önskelista och efter TV-programmen med Lars Lerin i shorts och T-shirt på Lofoten sa styrman OK.

En av höjdpunkterna på seglatsen blir stoppet vid Svartisen. Vid flytbryggan i Engen i botten på Holandsfjorden är det många båtar om det lilla utrymmet. Vi förtöjer utanpå en dansk stålbat. Fram med cyklarna och en 3 km tur uppför grusvägen fram till sjön med sitt klara och kalla smältvatten. Har man inte cykel, eller hyr cykel på platsen, finns det möjlighet att åka med minibuss.

Svartisen är Norges näst största glaciär. Den sträcker sig från den eviga snön på bergstopparna och når nästan ned till havet. Varje sommar smälter delar av den och glaciärfronten drar sig tillbaka. Varje

vinter avancerar fronten framåt av snömassorna som trycker på uppifrån. Sedan 1700-talet har fronten dragit sig tillbaka 3 km. Under de senaste decennierna har fronten rört sig fram och tillbaka flera hundra meter. Men på grund av klimatförändringen krymper Svartisen långsamt över åren.

Vandringen från vägslutet börjar på en anlagd stig med räcke, men snart övergår vandringen till kala berg och spåret markeras med målade stenar. Sakta slingrar sig spåret uppåt i kringelkrok som en serpentinväg i alperna. Desto högre

vi kommer desto mer fantastisk blir utsikten över glaciärsjön och fjorden nedanför. På vissa sträckor måste vi krypa fram på alla fyra och vara försiktiga med fotfästet.

I början är vi ensamma på väg upp till glaciären, men snart börjar folk, speciellt norska medelålders män och kvinnor gå och småspringa föbi oss. Klart störande att se dessa turvana människor medan vi pustar och stånkar på! När vi är halvvägs upp småspringer en yngling förbi oss och efter en halvtimme kommer han tillbaks. Han försäkrar att han varit framme vid isen och nu är på väg ner! När vi kommer upp till en bergskam och tror att vi strax är framme, pekar en skylt att vi har 1 km kvar över blankslipade berghällar och små vattendrag. På håll syns små myrliknande varelser vid den drygt 10 m höga glaciärfronten. Det visar sig vara människor.

Väl framme blir vi överväldigade av glaciärfrontens höjd och former. Isen spelar i ljuset med olika nyanser av blått. Stora sprickor och håligheter har bildats i isen och man hör strömmande vatten under

isen. Andäktiga sitter vi framför naturens under och suger i oss upplevelsen. En märklig känsla, när man inser hur liten människan är i naturen.

Även starka upplevelser har ett slut. Återvandringen blir svårare då det är lätt att halka på nervägen. Även nu stör vi oss på alla unga människor som joggar förbi oss. Vi är tillbaka vid cyklarna efter 5 timmar. Långsammare vandring går knappast att göra, men safety first! På tillbakavägen stannar vi vid restaurangen nedanför issjön och avnjuter en god hälleflundra tillagad av den svenska kocken ●

Några Norska favoriter

Text och foto: Eva och Håkan Landberg, s/y Sally

Sommaren 2024 seglade vi längs norska kusten upp till Lofoten och Vesterålen. En fantastisk segling längs en underbar kust. Av alla fina platser vi besökt vill vi dela med oss av några som varit speciella för oss.

Vi blev väldigt inspirerade av Jon Amtrupps bok ”Norske kystperler” inför vår segling. I boken skriver han om hur det är att segla längs norska kusten. Han beskriver också kortfattat sina egna favoriter längs kusten. Många av hans favoriter uppskattade vi men vi hittade också en del egna.

Kvitsøy

Det är ganska långa sträckor längs öppen och tidvis lurig kust från Lindesnes till Stavanger. Strax nordväst om Tanager ligger Kvitsøy i Boknafjorden vid inloppet till Stavanger. Ett underbart litet låglänt örike. Egen kommun, den minsta till ytan i Norge och en av de minsta till befolkning.

Det finns olika leder in till Ystabø hamn, alla ganska långa och smala. Vi valde den östra som går förbi färjeläget och är väl markerad. Hamnen är extremt väl skyddad. Krogen Grønningen drivs av en den kända kocken Karl Erik Pallesen och har erkänt god mat.

Det är förvånansvärt grönt och frodigt inne på öarna. Vi träffade många får med unga lamm men knappt några människor

på vår vandring. Kvitsøy erbjuder, förutom vandring, fina kajakturer och krabbfisket ska vara utmärkt.

Ona

Vi hade planerat att fira 17:e maj i Ålesund men småbåtshamnen, om man kan kalla det så, var mycket stökig med trafikljud och mängder av turister, och totalt befriad från serviceinrättningar. Detta fick oss att tänka om och genast lämna efter att ha fixat sådant som behövde göras i en större stad.

I den lätta vinden körde vi några timmar norrut förbi vackra öar som succesivt blev lägre ju längre ut vi kom. Ona är den sista ön i kedjan från Ålesund. Nästa stopp är Island. Här ute råder frid och tystnad. Ona och grannön Husøy är sammankopplade med en kort bro och har 15 permanenta invånare.

Första maj tåget går över öarna

Ystabø på Kvitsøy

Hamnen är ganska liten, pontonbryggn längst in har plats för 3-4 gästbåtar. Hamnavgiften var hälften mot Ålesund och duscharna fräscha och gratis. Vi stannade för 17 maj-firandet. Vi var två båtar vid gästpontonen. Båda flaggade över topp dagen till ära. Det var uppskattat av Onborna.

Firandet var traditionsenligt men anpassat till lokala förhållanden. Naturligtvis gick man i tåg, men här var det betydligt mer pensionärer än barn i tåget. Musikkåren var ersatt av högtalare på en brandbil som kördes före tåget som gick upp till fyren och sedan över öarna.

Vi fick gå med i tåget och blev sedan inbjudna till firandet i församlingshuset där det serverades ”lapskaus” och kaka (norsk kaka är mer vad vi kallar tårta) med efterföljande bingo. Det var intressant att prata med människorna som växt upp på ön och höra dem berätta om gamla tider. För 50 år sedan bodde det 250 personer på öarna och det fanns skola.

Efter en kort vila ombord återupptas firandet. Nu med bubblor i solskenet utanför den lokala restaurangen. Efteråt blir vi inbjudna till en av de ombyggda sjöbodarna för fortsatt firande. Innan vi lämnade våra nyfunna vänner framåt midnatt drog vi upp tinor som låg i vattnet vid piren. De kom upp fyllda med krabbor som de insisterade på att vi skulle få. En uppskattad gest från ett mycket gästvänligt par.

Kvällen avslutades med att koka klorna till nästa kväll. Solen gick sent ner i havet efter en lång och mycket trevlig dag.

Sor-gjeslingen

Sor-gjeslingen ligger långt ut i havsbandet på ett antal små öar. Det är ett gammalt fiskeläge och en gång i tiden bodde över 4 000 fiskare där under säsong. Nu finns här museum, vandrarhem och de små husen utnyttjas som ”hytter”.

Vi gick ut från Rørvik i ovanligt varmt vädret med klarblå himmel med en av våra ▶

Sør-gjeslingan

söner, hans fru och tvååriga dotter, en riktig charmör, ombord. Den första kvällen blev den lilla ponton värd för två svenska båtar när vi fick sällskap av vänner på Xavita.

Vi la ut vår tina från pontonen över natten, agnad med kycklingbenen från lunchen. Nästa dag kunde vi dra upp fyra stora krabbor. De kokades efter farmors recept och smakade utsökt. Vi var alla så exalterade över fångsten att ingen av oss fyra vuxna lyckades dokumentera dem på bild.

Rødøy

Strax norr om Polcirkelmonumentet på Vikingen ligger Rødøy med dess karaktäris-

Utsikten från Reinebringen är värd vart enda steg

tiska berg Rødøyløven. Bra pontonbryggor i viken på västsidan. En promenad upp på det 440 m höga lejonhuvudet ger magnifik utsikt över Helgolands skärgård. Vi gick i lugn takt i sällskap med en norsk vän. Vi fick stålande väder och många pauser för att njuta.

Reine

Vi seglade sydväst ut längs den imponerande Lofotenväggen. Bergen är cirka 3 miljarder år gamla och bland de äldsta bergen på jorden. De har formats av många istider. Här finns flera fina hamnar som t ex Henningsvaer, Nusfjord och Sørvågen.

Reine är ett gammalt fiskeläge med butiker, barer och restauranger, och många olika typer av turister. Här finns också en av Norges mest populära och spektakulära vandringar, uppför de nästan tvåusen trappstegen till Reinebringen, 448 möh. Trappan börjar med ganska måttligt lut men till skillnad från andra liknande toppturer vi har gjort, har den här inga plana delar. Det är bara en trappa uppför berget, och det är brant, riktigt brant i vissa delar. Leden är klassad som medelsvår och

det krävdes, för en gammal gubbe, ganska många pauser för att pusta lite. Utsikten från toppen är bland de mest fotograferade i Norge och är definitivt värd all ansträngning för att komma upp.

Skipnes

Öarna kring Vesterålen ligger norr om Lofoten. Vi går upp till magiska lilla Trollfjorden och sedan vidare norrut genom Raftsundet. Precis i nordkanten av sundet ankrar vi en underbar, varm sommardag som enda båt i Skipøyosen på Brattøa. Vi seglade sedan runt Vesterålen och mellan öarna på västsidan genom en fantastisk, storslagen natur.

På ön Tindsøy ligger det gamla fiskevaeret Skipnes. Nu är det restaurang och pub i de gamla husen. Det var tidigt i säsongen och vi var den enda gästande båten. Vi tog en lång promenad till den gamla handelsplatsen Tinden. Det beskrevs som en 45-minuters promenad – det tog oss 75 att komma dit men då stannade vi några gånger för att beundra alla fina vyer.

Den lokala ölen smakade mycket bra när vi kom tillbaka till Skipnes efter tre tim-

mars utflykt. På kvällen åt vi middag i land som de enda gästerna på restaurangen. De specialiserar sig på lokala råvaror. Håkan fick smaka valbiff för första gången och Eva åt en utsökt bokrafisk. Vi blev trevligt serverade av en tjej från Umeå som gjorde sin första arbetsdag och Astrid som driver Skipnes. Astrid hade mycket att berätta om stället hon ärvt och sin släkts historia.

På Skipnes torkar man bokrafisk själv enligt gammal metod. Ryggen från skrei (torsken som kommer ner från Barentshavet på senvintern) torkas över havsvatten precis vid kajen utanför. Den torkas lagom för att få en rik smak men inte så torr att den behöver blötläggas i vatten innan tillagning, och fryses sedan.

En kort promenad uppför backen från hamnen står Anna i Vinje staty och ser ut över havet. Anna levde mellan 1827 och 1913 och var en av de många kvinnorna längs kusten som såg flera familjemedlemmar förgås till sjöss. Det finns inte så många gravstenar med mansnamn på kyrkogårdarna här uppe. ●

www.seglingsresor.se

Skipnes

Världens längsta trätrappa och undervattenstunnel!

Text och foto: Kristina och Anders Nilsson, s/y Pacific.

Fyra veckors semester kanske inte räcker till de riktigt långa resorna men i år hade vi bestämt oss för att segla i Norge och målet var Stavanger och att vandra upp på Prediksstolen.

Resan började med en tidig morgon i ett vindstilla regnigt Källviken för att senare under kvällen segla in i god fart och solsken mot Risör.

Risör är en mysig liten stad med en populär gästhamn. Som tur var hade våra vänner som börjat resan en vecka tidigare frågat hamnpersonalen om en plats, så när vi kom in i hamnen kunde vi lägga oss utanpå ett par motorbåtar längst in mot staketet på en restaurang. Annars var det tydliga regler att max tre båtar utanpå varandra.

Från Risör gick färden vidare till Arendal och därefter gick vi Blindleia, en vacker inomskärsled som passade bra då det blåste en ordentlig motvind och vi ville komma snabbt fram för att hinna upp förbi Lindesnes och norrut mot Stavanger innan vinden skulle vända mot nordligt.

Efter en natt i Kristiansand passerade vi Lindesnes fyr i lugnt och soligt väder och seglade tidig eftermiddag in till Korshamn. Korshamn är ett semesterparadis med små idylliska hus och en vandringsled som

börjar mellan alla småhus för att fortsätta in i skogen och runt ön. Vi la till utanför ”hamnkontoret”, en liten friggebod. Det låg ett par båtar i det som såg ut att vara gästhamnen och större var det inte för att vara fullt. Efter att vi lagt till gick vi upp till puben för att hitta hamnkaptenen. Han skulle komma förbi lite senare och gav oss då tillåtelse att ligga kvar där vi låg till på morgonen även om det var en brygga för leveranser. Senare upptäckte vi att det visst fanns några fler hamnplatser längre in mot hotellet.

Dagen efter var planen att segla vidare mot Egersund men efter att ha tittat på väderuppdateringen bestämde vi oss för att segla vidare hela vägen till Tananger. Det blev en guppig och långsam segling med vinden in från aktern. Kusten mellan Egersund och Tananger är helt oskyddad och det finns inte några hamnar där emellan. Vid ett-tiden på natten tuffade vi in i Tanangers hamn. Det var fullt vid flytbryggan i småbåtshamnen och de båtar som låg långsides i gästhamnen hade inte lagt ut några fendrar. Efter mycket letande gav vi upp och bestämde oss för att lägga oss på en brygga med en skylt där det stod ”privat”. Vi hoppades på att vi i alla fall skulle få

Flörlitrappan

lång, Det är brant vandring och det var väldigt mycket folk. Dagen som vi bestämde oss för att gå upp var det klart och vackert väder vilket säkert bidrog till att många ville se utsikten. Dessutom var det ett större internatio-

sova några timmar innan vi blev bortkörda. Men vi sov gott och var kvar på platsen till hamnkaptenen kom senare på dagen. Hamnkaptenen visade oss en plats längst in i hamnen. Där skulle det vara dryga metern djupt enligt hamnboken men det visade sig vara djupare och inte heller när det blev lågvatten fick vi bottenkänning.

Efter ett dygn inblåsta i oljestaden Tananger seglade vi vidare norrut och sedan sydost in till Stavanger. Stavanger är en fin stad med fyra hamnar där gästbåtar får ligga. Vi la oss i Bredvigå hamn som ligger bredvid oljemuseet i en lugn stadsdel, men ändå nära centrum. Stavanger lockar många turister och inte minst kryssningsfartyg. En av gågatorna är särskilt färggrann med hus i alla möjliga färger.

Vi tog bussen från Stavanger till startplatsen för vandringen upp till Prediksstolen. Bussen tar ca 45 minuter och går i världens längsta undervattenstunnel, Vandringen upp och ner är sammanlagt åtta kilometer

nellt scoutläger i Stavanger och grupper av scouter promenerade upp tillsammans med oss. Vacker utsikt om än något av en turistfälla.

Dagen efter seglade vi in mellan de höga branta bergen i Lysefjorden. Vi stannade i Flörli och la till vid en boj med stäven mot gästbryggan. Flörli är känt för att ha världens längsta trätrappa som är byggd bredvid ett gammalt vattenkraftverk från 1916. 4444 trappsteg upp till toppen av berget, 740 meter upp. Till Flörli kan man bara komma via båt eller genom att vandra. Stavangers turistförening har några av husen och det finns en liten camping och ett café och museum.

Vandringen upp för trapporna var tuff och tog en timme och 45 minuter men utsikten gjorde att det var väl värt mödan, till skillnad från Prediksstolen var det bara enstaka vandrare som gick upp för trapporna. Väl uppe på bergstoppen väntade en 3,5 kilometer vandring brant nerför. En tuff ▶

vandring som sammanlagt tog nästan fyra timmar.

Vi läste i guideboken att man skulle dra ut båten från bryggan då färjorna på fjorden kunde dra upp en del vågor, så innan vi gick och la oss gjorde vi det. På morgonen visade det sig dock att detta inte hjälpte då det kom en snabbfärja som drog upp ett antal höga vågor och en av vågorna tog med sig båtens för in i bryggan vilket knäckte vår pulpit. Lite tråkigt slut på vistelsen på en väldigt vacker plats.

Vi fortsatte sedan resan in i den innersta viken av fjorden till Lysebotn. Här hade man byggt en helt ny och skyddad hamn. I Lysebotn kan man vandra upp till Kjeragbolten, man kan också hoppa base jump från klipporna men mör efter tidigare vandringar och alldeles för rädda för att hoppa från höga berg tog vi en lugn dag. Lysebotn blev även vändpunkten för vår sommarsegling i Norge.

Några tankar om att segla i Norge. Mat i affären och att gå ut och äta är något dyrare

Lysefjorden

än i Sverige men skillnaden är inte så stor som den varit tidigare. Godis och sötsaker är dyrt eftersom man har sockerskatt. Gästhamnsavgiften var ofta lägre än i Sverige. Många gånger ingick el och dusch och ibland även tvättmaskin och torktumlare. Den största glassen hittar man i hamnen i Mandal. Norge är vackert och naturen är storslagen.

Nya avseglargrupper startas

Flera avseglargrupper har startats inom JRSK de senaste åren. De vänder sig till alla som ska ge sig iväg på lång- eller längesegling de kommande åren. Avseglargrupperna är ingen kurs, utan vi skaffar information tillsammans som vi delar mellan oss och diskuterar. Ämnesområdena kan vara t.ex. långfärdsutrustning, mat, ekonomi, reservdelar, el, sjukvård, försäkringar, båt-

dokument, stormtaktik m.m. Tanken är att träffas hemma hos varandra eller i en lämplig lokal en gång i månaden där vi presenterar och diskuterar några ämnen. Vi startar nya grupper i oktober. Anmäl genom att skicka ett mail till avseglare@jrsk.org

Johan och Birgitta Prison
samordnare

ÖCKERÖ MARINMOTOR AB

MOTORSERVICE • INSTALLATION • FÖRSÄLJNING

Öckerö Hamn • +46 (0)31 96 92 56
www.ockeromarinmotor.se

Dax att byta motor!

Yanmar - Dieselmotorer i världsklass!

Pålitliga • Kraftfulla • Miljövänliga • Från 9- 440 Hk
Segeldrev- backslag- drev

Välkomna till en riktig Motorverkstad

Reparationer • Service • Reservdelar
Konsivering • Motorbyte

Vi är en av Sveriges
LEDANDE
serviceverkstäder för:

